

Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

Αντώνης Μπιτσιάνης, Δέσποινα Καλογεράκη

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

- **ΑΠΟ ΤΟ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟ**
- **ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ** ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ
ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

- Διαγωνίσματα σε κάθε ενότητα
- Διαγωνίσματα σε όλη την ύλη για τις τελικές εξετάσεις
- Αναλυτικές απαντήσεις σε όλα τα διαγωνίσματα με έμφαση στα δύσκολα σημεία της ύλης

Σύμφωνα με τις Οδηγίες διδασκαλίας
και αξιολόγησης των μαθημάτων

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ Όσα πρέπει να γνωρίζετε για την εξέταση του μαθήματος.....	7
---	---

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 1 [Ενότητα 2]	13
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 2 [Ενότητα 3]	17
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 3 [Ενότητα 4]	21
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 4 [Ενότητα 5]	24
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 5 [Ενότητα 6]	28
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 6 [Ενότητα 7]	32
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 7 [Ενότητα 8]	36
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 8 [Ενότητα 9]	40
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 9 [Ενότητα 10]	44
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 10 [Ενότητα 11]	48
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 11 [Ενότητα 12]	53
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 12 [Ενότητα 13]	57

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ	61
--	----

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Στα Κριτήρια αξιολόγησης	75
Στα Ανακεφαλαιωτικά κριτήρια αξιολόγησης	104

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

■ ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 1 [α, 1-25]	115
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 2 [α, 26-51]	118
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 3 [α, 361-383]	121
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 4 [α, 397-426]	124
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 5 [ε, 173-198]	127

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 6 [ζ, 150-183].....	130
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 7 [ι, 445-512].....	133
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 8 [π, 214-245]	136
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 9 [χ, 6-47]	140
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 10 [ψ, 102-135].....	143

■ ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΕΣ

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 11 [Κροίσος και Σόλων, παράγρ. 130].....	146
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 12 [Κροίσος και Σόλων, παράγρ. 186].....	149

ΑΝΑΚΕΦΑΛΑΙΩΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 1 [α, 79-108]	152
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 2 [α, 221-248].....	155
ΚΡΙΤΗΡΙΟ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ 3 [ζ, 181-210]	158

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Στα Κριτήρια αξιολόγησης	163
Στα Ανακεφαλαιωτικά κριτήρια αξιολόγησης	191

Κείμενο**Η εκπαίδευση των παιδιών στην αρχαία Αθήνα**

Ἐν Ἀθήναις τοὺς παῖδας μετ' ἐπιμελείας διδάσκουσι καὶ νοθετοῦσι. Πρῶτον μὲν καὶ τροφὸς καὶ μήτηρ καὶ παιδαγωγὸς καὶ αὐτὸς ὁ πατήρ ἐπιμελοῦνται ὅπως βέλτιστος γενήσεται ὁ παῖς, διδάσκοντες ὅτι τὸ μὲν δίκαιον, τὸ δὲ ἄδικον καὶ τόδε μὲν καλὸν, τόδε δὲ αἰσχρὸν ἐστὶ. Εἴτα δέ, ἐπειδὴν οἱ παῖδες εἰς ἡλικίαν ἔλθωσιν, οἱ γονεῖς εἰς διδασκάλων πέμπουσιν, ἔνθα οἱ μὲν γραμματιστὰι ἐπιμελοῦνται ὅπως γράμματα μάθωσιν καὶ τὰ γεγραμμένα ἐννοῶσι, οἱ δὲ κιθαριστὰι τῷ κιθαρίζειν ἡμερωτέρους αὐτοὺς ποιεῖν πειρῶνται καὶ τὰς τῶν παίδων ψυχὰς πρὸς τὸν ῥυθμὸν καὶ τὴν ἁρμονίαν οἰκιοῦσι. Ἔτι οἱ παῖδες ἐν γυμνασίοις καὶ παλίστραῖς φοιτῶσιν, ἔνθα οἱ παιδοτρίβαι βελτίω τὰ σώματα αὐτῶν ποιοῦσι, ἵνα μὴ ἀναγκάζωνται ἀποδειλιᾶν διὰ τὴν τῶν σωμάτων πονηρίαν.

Πλάτων, *Πρωταγόρας* 325c-326c (εἰλεύθερη διασκευή)

Θέματα**[Για τις απαντήσεις βλ. σελ. 75]**

■ 1ο θέμα: Ερωτήσεις κατανόησης

- α. Ποιοι αναλάμβαναν τη διαπαιδαγώγηση των μικρών παιδιών στο οικογενειακό περιβάλλον και ποιες ηθικές αρχές τους δίδασκαν;
- β. Ποιοι ήταν οι δάσκαλοι των αγοριών και τι τους δίδασκε ο καθένας;

[Μονάδες 8]

2ο θέμα: Ερωτήσεις – Ασκήσεις

α. Να αντιστοιχίσετε τις λέξεις της Α' στήλης με τη σημασία τους στη Β' στήλη.

A'	B'
1. τροφός	α. συμβουλεύω
2. νουθετώ	β. προσπαθώ
3. επιμελοῦμαι	γ. απρεπής
4. πέμπω	δ. δειλιάζω
5. πειρώμαι	ε. φροντίζω
6. ἀποδειλιῶ	στ. δάσκαλος γυμναστικής
7. παιδοτρίβης	ζ. στέλνω
8. αἰσχρός	η. παραμάνα

[Μονάδες 4]

Εναλλακτικά:

Να αντιστοιχίσετε τα αρχαία ρήματα της Α' στήλης με τις ετυμολογικά συγγενείς νεοελληνικές λέξεις της Β' στήλης.

A'	B'
1. ποιοῦσι	α. επιμελητής
2. ἄγω	β. νουθεσία
3. ἐννοῶσι	γ. παιδαγωγός
4. ἐπιμελοῦνται	δ. φοιτητής
5. πέμπουσι	ε. μαθητεία
6. φοιτῶσιν	στ. νοήμων
7. μάθωσιν	ζ. ποίημα
8. νουθετοῦσι	η. προπομπός

β. Να τοποθετήσετε τα άφωνα σύμφωνα στην κατηγορία που ανήκουν.

λέξεις	ουρανικά	χειρικά	οδοντικά
νουθετοῦσι			
παιδαγωγός			
διδασκάλων			
γραμματισταί			
κιθαρισταί			
ψυχάς			
παιδοτρίβαι			
φοιτῶσιν			

[Μονάδες 4]

Εναλλακτικά:

Να γράψετε τη γενική, δοτική και αιτιατική ενικού του ουσιαστικού *ἡ νῆσος* και τη γενική, δοτική και αιτιατική πληθυντικού του ουσιαστικού *ὁ κίνδυνος*. Επίσης, να συμπληρώσετε τους τύπους της προσωπικής αντωνυμίας σύμφωνα με την υπόδειξη.

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ		
	ενικός	πληθυντικός
	<i>ἡ νῆσος</i>	<i>ὁ κίνδυνος</i>
γενική		
δοτική		
αιτιατική		

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΑΝΤΩΝΥΜΙΑ	
	ἐγώ
γενική ενικού β' προσώπου	
δοτική ενικού α' προσώπου	

γ. Να βρείτε τη συστοιχία των ρημάτων με τα υποκείμενά τους στις στήλες Α' και Β'.

Α' ρήματα	Β' υποκείμενα
1. ἔλθωσιν	α. οἱ γονεῖς
2. πέμπουσιν	β. οἱ παιδοτρίβαι
3. ποιοῦσι	γ. οἱ κιθαρισταί
4. πειρῶνται	δ. οἱ παῖδες

[Μονάδες 4]

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΓΙΑ ΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΛΗΨΗΣ

Μη σπαταλές τον χρόνο σου σε ατέλειωτες ώρες επανάληψης!

- Απάντησε στα διαγωνίσματα.
- Έλεγξε τις απαντήσεις σου. Εντόπισε τα λάθη σου, διόρθωσέ τα και κάλυψε τα κενά σου.

Από τις εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ κυκλοφορούν:

Για την Αρχαία Ελληνική Γλώσσα:

- **ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

Αντώνης Μπιτσιάνης, Θανάσης Σαλμανλής

- **ΓΛΩΣΣΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

Η ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΣΤΟ ΓΥΜΝΑΣΙΟ

Αντώνης Μπιτσιάνης, Ελένη Ήραντου

Για την Αρχαία Ελληνική Γραμματεία:

- **Η ΟΔΥΣΣΕΙΑ ΤΟΥ ΟΜΗΡΟΥ Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ**

Παναγιώτης Εμμανουηλίδης

ISBN:978-618-03-2559-1

9 786180 325591

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 82559